

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/32/2020
Identifikačné číslo spisu: 1019200148
Dátum vydania rozhodnutia: 21.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1019200148.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobcu: C.. C. Q., nar. XX. W. XXXX, trvale bytom H. M. XXX, M., korešpondenčná adresa A. XXXX/XX, D., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 07. decembra 2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 13. februára 2020, č.k. 47Sa/4/2019-56, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 13. februára 2020, č. k. 47Sa/4/2019-56, z a m i e t a.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.
Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) právoplatným rozsudkom č.k. 47Sa/4/2019-56 zo dňa 13. februára 2020 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 07. decembra 2018 (ďalej len „rozhodnutie žalovanej“), ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27. septembra 2018 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie žalovanej“), ktorým podľa § 67 ods. 1, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) a podľa čl. 52 ods. 1 písm. a) a ods. 4 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 988/2009 (ďalej

len „Nariadenie č. 883/2004“) bol priznaný žalobcovi od X. K. XXXX predčasný starobný dôchodok v sume 378,30 Eur mesačne.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že žalovaná napadnuté rozhodnutie odôvodnila tým, že v súlade s čl. 8 ods. 1 Nariadenia č. 883/2004 a čl. 8 ods. 1 Nariadenia č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávacieho Nariadenia č. 883/2004, sa po vstupe Slovenskej republiky a Českej republiky do Európskej únie naďalej uplatňuje čl. 20 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení (ďalej len „Zmluva“), ktorá bola publikovaná v Zbierke zákonov pod č. 318/1994 a čl. 15 a 16 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy. S poukazom na čl. 15 ods. 1 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy v spojení s čl. 20 ods. 2 Zmluvy žalovaná dôvodila, že ku dňu rozdelenia ČSFR mal žalobca zamestnávateľa Ministerstvo zahraničných vecí Českej republiky, t.j. zamestnávateľa, ktorý nie je zapísaný v obchodnom registri. Trvalý pobyt mal žalobca na území ČR, čo potvrdil vlastnoručným podpisom na žiadosti o predčasný starobný dôchodok zo dňa 01. augusta XXXX. Všetky doby zabezpečenia, ktoré žalobca získal pred 01. januárom 1993, sa preto považujú za doby zabezpečenia Českej republiky a dôchodok je za tieto príslušná poskytnúť Česká správa sociálneho zabezpečenia. Dôchodkový vek podľa § 65 ods. 2 a § 65a zák. č. 461/2003 Z.z. žalobca dosiahne dovŕšením 62 rokov a 139 dní, t.j. dňa XX. C. XXXX. Od vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok, t.j. od XX. K. XXXX do dovŕšenia dôchodkového veku chýbalo žalobcovi 346 dní. Žalovaná dôvodila, že na nárok na predčasný starobný dôchodok zhodnotila všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia, ako aj všetky vymeriavacie základy, a to na základe evidenčných listov dôchodkového zabezpečenia/poistenia, priložených dokladov a z údajov nachádzajúcich sa v jej informačnom systéme. Žalovaná poukázala na to, že žalobca v žiadosti o predčasný starobný dôchodok zo dňa 01. augusta XXXX vyhlásil, že v období od 22.09.1997 do 31.10.1997 nebol zamestnaný a nebol ani zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Nakoľko tieto obdobia podľa § 60 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. nie sú obdobím dôchodkového poistenia, neboli žalobcovi zhodnotené na účely predčasného starobného dôchodku, pretože nebol dôchodkovo poistený. Námietku žalobcu, že mu neboli do obdobia dôchodkového poistenia započítané obdobia dôchodkového poistenia počas jeho štúdia do 31. augusta XXXX, hoci všetci jeho vtedajší zamestnávateľia mali ku dňu rozdelenia ČSFR sídlo na území Slovenskej republiky, čím je naplnená požiadavka čl. 20 ods. 1 Zmluvy o sídle zamestnávateľa občana a tiež mu nebolo započítané obdobie výkonu základnej vojenskej služby v československých ozbrojených silách od 01.09.1981 do 31.08.1982, žalovaná vyhodnotila ako nedôvodnú, pretože na uvedené obdobie je nutné aplikovať čl. 20 ods. 2 Zmluvy, podľa ktorého ak občan nemal ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo naposledy pred týmto dňom zamestnávateľa so sídlom na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, považujú sa doby zabezpečenia získané pred týmto dňom za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal občan trvalý pobyt ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo naposledy pred týmto dňom.

3. Krajský súd ďalej poukázal na to, že základnou žalobnou námietkou žalobcu bol nesúhlas s aplikáciou čl. 20 ods. 2 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení pre účely určenia dôb dôchodkového zabezpečenia žalobcu príslušného zmluvného štátu. Z obsahu administratívneho spisu krajský súd zistil, že ku dňu rozdelenia ČSFR mal žalobca zamestnávateľa Ministerstvo zahraničných vecí Českej republiky, ktorého sídlo nebolo zapísané v obchodnom registri a žalobca mal v tom čase trvalý pobyt na území Českej republiky.

4. Žalobca mal za to, že s prihladením na sídla jeho zamestnávateľov, a to Gymnázium Poprad, Gymnázium Banská Štiavnica a Okresná vojenská správa Poprad, obdobia jeho stredoškolského štúdia a obdobie výkonu vojenskej základnej služby v československých ozbrojených silách je potrebné posudzovať podľa čl. 20 ods. 1 Zmluvy, a nie podľa čl. 20 ods. 2 Zmluvy, pretože uvedení zamestnávateľia mali v čase rozdelenia ČSFR sídlo a dosiaľ aj majú sídlo na území Slovenskej republiky, a nie mimo územia ČSFR, ako to predpokladá čl. 20 ods. 2 Zmluvy.

5. Krajský súd s výkladom žalobcu, týkajúcim sa čl. 20 ods. 1 a 2 Zmluvy v nadväznosti na sídla zamestnávateľov žalobcu pre účely určenia dôb jeho dôchodkového zabezpečenia nesúhlasil. Uviedol, že hoci je pravdou, že pravidlo určovania doby zabezpečenia podľa čl. 20 ods. 2 Zmluvy sa v zmysle jeho

hypotézy vzťahuje na prípady, ak občan nemal ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky alebo naposledy pred týmto dňom zamestnávateľa so sídlom na území Českej a Slovenskej Federatívnej republiky, avšak čl. 20 ods. 2 Zmluvy nemožno vykladať izolovane, bez prihliadnutia na súvisiacu úpravu pravidiel podľa Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení. Za daných okolností prípadu, že v čase rozdelenia ČSFR zamestnávateľ žalobcu, t.j. Ministerstvo zahraničných vecí Českej republiky, nemal sídlo zapísané v obchodnom registri, pretože bol zriadený zákonom a súčasne žalobca mal v tom čase trvalý pobyt na území Českej republiky, je potrebné čl. 20 ods. 1 a 2 Zmluvy vykladať v spojení s čl. 15 ods. 1 poslednej vety Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy, podľa ktorej platí, že ak adresa zamestnávateľa nie je uvedená v obchodnom registri, postupuje sa podľa čl. 20 ods. 2 Zmluvy. To znamená, že Správna dohoda o vykonávaní Zmluvy explicitne určuje extenzívne použitie čl. 20 ods. 2 Zmluvy nielen na tie prípady, ak zamestnávateľ občana v čase rozdelenia ČSFR alebo týmto dňom nemal sídlo na území ČSFR, ale aj na prípady, ak zamestnávateľ občana spoločného štátu v čase jeho rozdelenia alebo pred jeho rozdelením nemal sídlo zapísané v obchodnom registri, a to bez ohľadu na skutočnosť, na území ktorého z nástupníckych štátov sa po rozdelení ČSFR sídlo zamestnávateľa reálne nachádzalo.

6. Krajský súd považoval za potrebné uviesť aj výklad čl. 20 ods. 1 Zmluvy, od ktorého žalobca svoju požiadavku na zohľadnenie uvedených dôb dôchodkového zabezpečenia v slovenskom poistnom dôchodkovom systéme odvodzoval. Uviedol, že právnu otázku posudzovania doby dôchodkového poistenia po zániku Českej a Slovenskej federatívnej republiky rieši rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7So/114/2011 zo dňa 31. júla 2012, publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 69/2013, v ktorom Najvyšší súd SR vyslovil: „Ak mal zamestnávateľ poistenca 31. decembra 1992 sídlo v Českej republike ku dňu zmeny v štátovom usporiadaní a rozdelení Českej a Slovenskej federatívnej republiky na dva samostatné štáty alebo naposledy pred týmto dňom, všetky doby dôchodkového poistenia, ktoré získal k tomuto dňu na území Slovenskej republiky sa považujú za doby poistenia v Českej republike.“

7. Krajský súd zdôraznil, že v kontexte čl. 11 ods. 1, čl. 15 a čl. 20 ods. 1 Zmluvy je potrebné za doby zabezpečenia, ktoré občan ČSFR získal pred dňom rozdelenia ČSFR, považovať všetky doby zabezpečenia bez ohľadu na to, na území ktorého z týchto dvoch štátov boli získané. Podstatné kritérium, určujúce, pod ktorý poistný dôchodkový systém sa podradia všetky doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia ČSFR, je územie zmluvného štátu, t.j. SR alebo ČR ako bývalých členských štátov federácie, na ktorom sa nachádzalo sídlo posledného zamestnávateľa poistenca, resp. občana rozdeleného štátu. To znamená, že ak bol občan ČSFR zamestnaný ku dňu rozdelenia ČSFR alebo naposledy pred týmto dňom u zamestnávateľa sídliačeho v Českej republike, všetky ostatné doby zabezpečenia, ktoré pred rozdelením ČSFR, t.j. pred 01. januárom 1993, získal u rôznych zamestnávateľov, t.j. aj u zamestnávateľov so sídlom na území Slovenskej republiky, sa považujú za doby zabezpečenia Českej republiky. A naopak, ak bol občan ČSFR zamestnaný ku dňu rozdelenia ČSFR alebo naposledy pred týmto dňom u zamestnávateľa, ktorý mal sídlo v Slovenskej republike, všetky ostatné doby zabezpečenia, ktoré pred rozdelením ČSFR získal u rôznych zamestnávateľov, t.j. aj so sídlom na území Českej republiky, sa považujú za doby zabezpečenia Slovenskej republiky.

8. Krajský súd hypoteticky, v súvislosti s aplikáciou čl. 20 ods. 1 Zmluvy skonštatoval, že ak by aj zamestnávateľ žalobcu, u ktorého by bol zamestnaný ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej federatívnej republiky na dva samostatné štáty, mal sídlo na území Českej republiky zapísané v obchodnom registri a nebol by dôvod na základe čl. 15 ods. 1 in fine Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy aplikovať čl. 20 ods. 2 Zmluvy, nebolo by možné doby dôchodkového zabezpečenia/poistenia žalobcu počas jeho štúdia na strednej škole a počas výkonu vojenskej základnej služby považovať za doby zabezpečenia Slovenskej republiky, pretože všetky doby zabezpečenia žalobcu získané pred 01. januárom 1993 by sa považovali za doby zabezpečenia Českej republiky v zmysle čl. 20 ods. 1 Zmluvy.

9. Krajský súd poukázal na to, že v prípade žalobcu ku dňu zmeny v štátovom usporiadaní rozdelením ČSFR na dva samostatné štáty, teda dňa 31. decembra 1992, mal zamestnávateľ žalobcu sídlo v Českej republike, ktoré nebolo zapísané v obchodnom registri, pričom žalobca mal trvalý pobyt v

Českej republike. Preto všetky doby zabezpečenia/poistenia, ktoré žalobca získal k tomuto dňu, t.j. obdobia dôchodkového zabezpečenia do 31.08.XXXX a od 01.09.1981 do 31.08.1982, na území Slovenskej republiky, resp. u zamestnávateľov so sídlom na území Slovenskej republiky, sa s použitím čl. 15 ods. 1 in fine Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy a čl. 20 ods. 2 Zmluvy v spojení s čl. 11 ods. 1 Zmluvy považujú za doby poistenia v Českej republike. Na základe tejto skutočnosti a s použitím uvedených, medzinárodnou zmluvou dohodnutých pravidiel, môže žalobcovi zhodnotiť na dôchodkové účely tieto doby zamestnania len Česká správa sociálneho zabezpečenia podľa právnych predpisov Českej republiky, čo však už nepodlieha súdnemu prieskumu zákonnosti administratívneho postupu a rozhodnutia krajským súdom v tejto veci.

10. K námietke žalobcu, že mu žalovaná na žiadosť nezaslala podklady k napadnutému rozhodnutiu a toto je pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné, krajský súd na základe obsahu administratívneho spisu a príloh k správnej žalobe zaslaných žalobcom uviedol, že ako neoddeliteľná príloha k prvostupňovému rozhodnutiu žalovanej bol žalobcovi spolu s týmto rozhodnutím doručený aj osobný list dôchodkového poistenia žalobcu, v ktorom sú uvedené obdobia dôchodkového poistenia, rozhodujúce obdobie na výpočet dôchodku, sumy vymeriavacích základov na určenie poistného na dôchodkové poistenie, všeobecné vymeriavacie základy a osobné mzdové body. V kontexte s uvedenou prílohou prvostupňové rozhodnutie žalovanej, s prihliadnutím na obsah odôvodnenia administratívnych rozhodnutí oboch stupňov, krajský súd konštatoval, že napadnuté rozhodnutie žalovanej spĺňa všetky náležitosti podľa § 209 zák. č. 461/2003 Z.z., žalovaná sa vysporiadala s odvolacími námietkami žalobcu dostatočne presvedčivo a zrozumiteľne, rozhodnutie je založené na dostatočne zistenom skutočnom stave veci, ktorý zodpovedá aj obsahu administratívneho spisu.

11. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 168 SSP tak, že žalovanej, ktorá mala v konaní úspech, nárok na náhradu trov konania nepriznal, pretože jej žiadne trovy nevznikli, pričom orgán štátnej správy, ktorým žalovaná nepochybné je, možno priznať trovy konania iba výnimočne.

II.

Kasačná sťažnosť

12. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote s poukazom na § 440 ods. 1 písm. g) SSP kasačnú sťažnosť. Uviedol v nej, že krajský súd síce citoval správne príslušné ustanovenia Zmluvy a Správnej dohody, avšak dospel k nesprávnemu právnemu záveru. Urobil vlastný výklad pojmu „sídlo zamestnávateľa“, keď podľa krajského súdu musí ísť o sídlo, ktoré je zapísané v obchodnom registri. Táto podmienka nie je nikde uvedená, ani v Zmluve, ani v Správnej dohode.

13. K rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR, na ktoré poukazoval v napadnutom rozsudku krajský súd, žalobca uviedol, že Najvyšší súd SR týmto rozhodnutím spravil vlastný výklad čl. 20 odsek 1 Zmluvy, na ktorý nie je oprávnený, pretože tak zmenil celý zmysel predmetného ustanovenia, pričom Najvyšší súd SR v predmetnom rozhodnutí nehovorí o poslednom zamestnávateľovi.

14. Podľa žalobcu krajský súd tým, že v bode 47. napadnutého rozsudku uviedol „na ktorom sa nachádzalo sídlo posledného zamestnávateľa poistenca...“ z vlastnej iniciatívy spravil vlastný výklad čl. 20 odsek 1 Zmluvy, čím jednoznačne zmenil celý zmysel predmetného ustanovenia. Ak by boli zmluvné strany chceli, aby smerodajným, pod ktorý poistný dôchodkový systém sa podradia všetky doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia ČSFR, bol posledný zamestnávateľ, bolo by slovo „posledný“ v príslušnom páde a rode uvedené v texte predmetného ustanovenia. Zmluvné strany jednoznačne chceli, aby jednotlivé doby zabezpečenia získané poistencom pred rozdelením ČSFR neboli závislé od bydliska poistenca ku dňu rozdelenia ČSFR, ale aby záviseli iba od sídla jeho zamestnávateľa.

15. V bode 48. napadnutého rozsudku krajský súd zopakoval nesprávny právny názor, že „... všetky doby zabezpečenia žalobcu získané pred 01. januárom 1993 by sa považovali za doby zabezpečenia ČR“, pričom takýto výklad čl. 20 odsek 1 Zmluvy je v priamom rozpore s predmetným ustanovením.

16. Krajský súd v bode 49. napadnutého rozsudku uviedol: „medzinárodnou zmluvou dohodnutých pravidiel...“. Ako však žalobca uviedol, pravidlá, na ktoré sa krajský súd odvolával, neboli dohodnuté v diktii, ktorú uviedol krajský súd, lebo jednotlivé ustanovenia, ktoré citoval, sa líšia od jeho výkladu.

17. Krajský súd k námietke žalobcu o nezaslaní dokladov, resp. ich zoznamu uviedol, že žalovaná mu zaslala osobný list dôchodkového poistenia, avšak podľa žalobcu to nebol jediný doklad, na základe ktorého rozhodovala.

18. Žalobca ďalej namietal, že ak obdobia jeho zabezpečenia, ktoré mu žalovaná nezapočítala, spadajú do zabezpečenia ČR, otázkou je, prečo žalovaná od neho požadovala potvrdenie o štúdiu na Gymnázium v Poprade a prečo si z Vojenského archívu v Trenčíne vyžiadala potvrdenie o jeho výkone základnej vojenskej služby.

19. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobca žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 13. februára 2020, č. k. 47Sa/4/2019-56 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

20. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že jej dôvody nepovažuje za opodstatnené. Krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého vec nálezite právne posúdil, pričom nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia nezistil. Priznanie predčasného starobného dôchodku žalobcu bolo vykonané v súlade s platnými právnymi predpismi o sociálnom poistení.

21. Z uvedených dôvodov žalovaná navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 SSP v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 SSP) dospel k záveru, že kasačnej sťažnosti nemožno priznať úspech.

23. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR. Rozsudok bol verejne vyhlásený 21. apríla 2021 (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

24. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

25. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

26. Podľa § 67 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. poistenec má nárok na predčasný starobný dôchodok, ak ku dňu, od ktorého žiada o jeho priznanie,

a) bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov,

b) chýbajú mu najviac dva roky do dovŕšenia dôchodkového veku a

c) suma predčasného starobného dôchodku je vyššia ako 1,2-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu.

27. Podľa čl. 11 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení, ktorá bola publikovaná v Zbierke zákonov pod č. 318/1994, rozsah a spôsob hodnotenia dôb zabezpečenia sa spravujú právnymi predpismi toho zmluvného štátu, v ktorého dôchodkovom zabezpečení sa tieto doby získali, a ustanoveniami článku 20 tejto zmluvy.

28. Podľa čl. 15 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení, ak je na nárok na dávku potrebná určitá doba zabezpečenia, započítavajú sa do nej aj doby zabezpečenia získané v druhom zmluvnom štáte; doby zabezpečenia, ktoré sa prekrývajú, sa započítavajú iba raz.

29. Podľa čl. 20 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení, doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa považujú za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal zamestnávateľ občana sídlo ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo naposledy pred týmto dňom.

30. Podľa čl. 20 ods. 2 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení, ak občan nemal ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo naposledy pred týmto dňom zamestnávateľa so sídlom na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, považujú sa doby zabezpečenia získané pred týmto dňom za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal občan trvalý pobyt ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo naposledy pred týmto dňom.

31. Podľa čl. 15 ods. 1 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy, sa sídlom zamestnávateľa rozumie adresa, ktorá je ako sídlo zapísaná v obchodnom registri. Ak je zamestnávateľom fyzická osoba, sídlom je adresa, ktorá je v obchodnom registri uvedená ako miesto podnikania, ak je zamestnávateľom odštepny závod alebo iná organizačná zložka zapísaná v obchodnom registri, sídlom zamestnávateľa sa rozumie adresa tohto odštepneho závodu alebo organizačnej zložky.

32. Podľa čl. 15 ods. 2 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy, ak adresa zamestnávateľa nie je uvedená v obchodnom registri (napríklad pri niektorých podnikoch zriadených priamo zákonom), postupuje sa podľa článku 20 ods. 2 Zmluvy.

33. Podľa článku 6 písm. a) nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov rodín pohybujúcich sa v rámci spoločenstva (ďalej len „Nariadenie“) pokiaľ ustanovenia čl. 7, 8 a 46 ods. 4 neustanovujú inak, pokiaľ ide o osoby a prípady, ktorých sa nariadenie týka, nahrádza toto nariadenie ustanovenia každého dohovoru o sociálnom zabezpečení záväzného výlučne pre dva alebo viac členských štátov.

34. Podľa článku 7 ods. 2 písm. c) Nariadenia, bez ohľadu na článok 6 sa naďalej budú uplatňovať určité ustanovenia dohovorov o sociálnom zabezpečení, ktoré uzavreli členské štáty do dátumu uplatňovania tohto nariadenia za predpokladu, že sú výhodnejšie pre príjemcov dávok alebo ak vyplývajú z osobitných historických okolností a majú obmedzený časový účinok, ak sú tieto ustanovenia uvedené v prílohe III.

35. Podľa prílohy III, časť A v spojení s článkom 7 ods. 2 písm. c) Nariadenia bez ohľadu na čl. 6 nariadenia naďalej sa uplatňujú články 12, 20 a 33 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení z 29. októbra 1992.

36. Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej, ktorým zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila prvostupňové rozhodnutie, ktorým bol žalobcovi priznaný od X. K. XXXX predčasný starobný dôchodok v sume 378,30 Eur mesačne.

37. Medzi stranami nebolo sporným, že žalobca mal ku dňu rozdelenia ČSFR zamestnávateľa Ministerstvo zahraničných vecí Českej republiky, t.j. zamestnávateľa, ktorý nebol zapísaný v

obchodnom registri. Rovnako nebolo sporným, že žalobca mal ku dňu rozdelenia ČSFR trvalý pobyt na území ČR. Spornou bola otázka, či doby zabezpečenia počas jeho štúdia do 31. augusta XXXX a obdobie výkonu základnej vojenskej služby v československých ozbrojených silách od 01.09.1981 do 31.08.1982, ktoré žalobca získal pred 01. januárom 1993, sa považujú za doby zabezpečenia Českej republiky alebo za doby zabezpečenia Slovenskej republiky.

38. Zmluva medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení je medzinárodnou zmluvou, spĺňajúcou podmienky platnosti, ratifikácie a vyhlásenia, dostatočne jasne a priamo zakladá práva a povinnosti subjektov, a preto je priamo aplikovateľná.

39. Napriek tomu, že Československá socialistická republika sa stala k 01. januára 1969 federáciou, zachovala si jednotnú dôchodkovú sústavu. K rozdeleniu tejto sústavy došlo až rozpadom spoločného štátu - ČSFR (ktorý mal jednotný systém dôchodkového zabezpečenia) a vznikom Českej republiky a Slovenskej republiky, t. j. dňom 01. januára 1993. Z hľadiska vtedajšieho práva bolo právne irelevantné, v ktorej časti československého štátu bol občan zamestnaný, resp. kde mal sídlo jeho zamestnávateľ. Úprava vzájomných vzťahov v sociálnej oblasti sa po vzniku dvoch samostatných štátov uskutočnila uzatvorením Zmluvy publikovanej pod č. 318/1994 Z.z. - dvojstrannou medzinárodnou zmluvou koordinačného charakteru, prostredníctvom ktorej sa okrem iného rozdelila medzi oba štáty zodpovednosť za nároky vyplývajúce z účasti na dôchodkovom systéme zaniknutej ČSFR. Zmluva vychádza zo základných princípov v oblasti sociálneho zabezpečenia obsiahnutých v pôvodných predpisoch Európskej únie o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia migrujúcich osôb (nariadenie Rady (EHS) č. 1408/71 a č. 574/72) a v nariadeniach, ktoré ich nahradili (nariadenie č. 883/2004 a č. 987/2009). Tieto princípy (rovnosť zaobchádzania, sčítanie dôb poistenia pre vznik nároku na dávku, výplata dávok od druhého zmluvného štátu) sú zahrnuté aj v iných bilaterálnych zmluvách dojednaných Slovenskou republikou s inými štátmi. Súčasťou koordinačných nariadení sa stali aj čl. 11, 20 a 33 a od vstupu Českej republiky a Slovenskej republiky do Európskej únie sa tieto koordinačné nariadenia priamo aplikujú v oboch štátoch. Na rozdiel od iných zmlúv však musela Zmluva, okrem vyššie uvedených štandardných medzinárodných princípov, upraviť aj situácie, ktoré vznikli rozdelením ČSFR, a to spôsobom spočívajúcim v pomernom rozdelení práv a povinností vyplývajúcich z existencie predošlého spoločného štátu medzi obidva novovzniknuté samostatné štáty a stanoviť zásady pre rozdelenie nákladov na platenie dôchodkov za doby zabezpečenia (poistenia) získané občanmi v spoločnom štáte. Kľúčovým ustanovením upravujúcim problematiku tzv. česko-slovenských dôchodkov je čl. 20 Zmluvy.

40. V prejednávanej veci k 31. decembru 1992, t.j. ku dňu zmeny v štátoprávnom usporiadaní a rozdelení ČSFR na dva samostatné štáty, mal zamestnávateľ žalobcu sídlo v Českej republike, pričom išlo o zamestnávateľa, ktorého adresa nie je uvedená v obchodnom registri (Ministerstvo zahraničných vecí Českej republiky). Všetky doby dôchodkového poistenia, ktoré žalobca získal k tomuto dňu na území Slovenskej republiky sa preto podľa čl. 15 ods. 2 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy a podľa čl. 20 ods. 2 Zmluvy považujú za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal žalobca trvalý pobyt ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo naposledy pred týmto dňom, t. j. za doby poistenia v Českej republike. V dôsledku tejto skutočnosti mohla žalobcovi zhodnotiť na dôchodkové účely tieto doby zamestnania len Česká správa sociálneho zabezpečenia, podľa právnych predpisov Českej republiky.

41. K námietke žalobcu, že krajský súd urobil vlastný výklad pojmu sídlo zamestnávateľa kasačný súd poukazuje na to, že krajský súd pri výklade pojmu sídlo zamestnávateľa vychádzal z čl. 15 ods. 1 a 2 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy.

42. K námietkam žalobcu vo vzťahu k rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7So/114/2011 zo dňa 31. júla 2012, na ktoré poukazoval v napadnutom rozsudku krajský súd, kasačný súd uvádza, že v danom prípade ide o právoplatné rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, ktoré bolo zároveň publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 69/2013.

43. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 461 SSP dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. S týmito sa kasačný súd stotožňuje v celom rozsahu.

44. Kasačný súd dodáva, že z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR aj Ústavného súdu SR vyplýva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces.

45. Kasačný súd zároveň uvádza, že „Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 111/2017-17 z 8. marca 2017).

46. Vzhľadom na uvedené skutočnosti kasačný súd rozhodol podľa § 461 SSP tak, že kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

47. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, nakoľko sťažovateľ nebol úspešný a dôvod pre priznanie náhrady trov konania žalovanej nezistil.

48. Tento rozsudok kasačného súdu bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.